

Obyčejní lidé – Text 4

Nacházení sebe sama

Dnes víme dost, abychom si obyvatelstvo během dvou desetiletí před listopadem 1989 nemuseli idealizovat. Lidé se báli, byli opatrní (a to právem) a jistě bylo hodně takových, jimž poměry „zlomily páteř“. Počet členů KSČ dosáhl sedmiciferného čísla a seznamy agentů StB zarážejí svou objemností. To vše je nezpochybnitelné. Co však lze úspěšně zpochybnit, je ona míra generalizace, paušalizace a černobílého vidění naší nedávné historie. Jak bylo již několikrát řečeno, paušální odsuzování většiny národa za jeho chování v sedmdesátých a osmdesátých letech je stejně neadekvátní jako nekritická glorifikace disentu. Nemělo by se zapomínat na to, že v oněch dvou „bezdějinných“ dekadách u nás „dočasně“ prodlévalo téměř na půl milionu cizích vojsk. A navíc tady mnohatisícová armáda pobývala podruhé za pouhých třicet let! Kolem roku 1968 žilo v republice ještě mnoho pamětníků, kterým bylo v roce 1938 třeba kolem dvaceti let; mnichovské „o nás bez nás“ s následnou rychle odvolanou mobilizací československé armády vstřípilo lidem vědomí či podvědomé pociťování jejich bezvýznamnosti v evropském kontextu. Dnes už dávno není „státním tajemstvím“, že západní mocnosti, tím spíše velmoci, věděly předem, dříve než šokovaný občan ČSSR o chystané invazi Varšavského paktu a neudělaly nic, ani nevarovaly. Poté si ukonejšily svědomí přijetím pár tisícovek československých emigrantů a finanční podporou různým organizacím: 68' Publishers', Tigridovu Svědectví, Pelikánovým Listům, nebo štedrými dotacemi médiím šířícím alespoň slovem svobodu (Rádio Svobodná Evropa, Hlas Ameriky atd.). O „zlomení páteře“ československého obyvatelstva se tím stejnou měrou podělily jak tanky armád Varšavské smlouvy, Dubčekův „pláč“ po podpisu moskevských protokolů či jeho vystřídání Husákem, tak i strašlivý pocit, jak jsme jako stát a národ zanedbatelní a bezvýznamní, opětovně obětovaní „zachování míru“.

Alespoň za úvahu by stála myšlenka, že člověk se nerodí jako „homo politicus“ a o politiku se ze svého vlastního rozhodnutí (mnohdy se nejedná ani o rozhodnutí uvědomělé) nemusí zajímat. A je úplně lhostejné, zda tím demonstruje vlastní reakci na určitou událost (rok 1968) anebo naopak nejde o žádné „promyšlené“ rozhodnutí. Konkrétní jedinec prostě nevidí svůj individuální život a svět prizmatem politiky, svět politiky ho nezajímá, ať už z jakýchkoli důvodů.

